

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 16 sierpnia 1947 r.

Nr 53

T R E S Ć :

U S T A W A

Poz.:	285 — z dnia 2 lipca 1947 r. o Planie Odbudowy Gospodarczej	857
	ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:	
	286 — z dnia 14 lipca 1947 r. o wprowadzeniu publicznej gospodarki lokalami w m. Rzeszowie	884
	287 — z dnia 14 lipca 1947 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszerzowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych	884
	R O Z P O R Z Ą D Z E N I A :	
	288 — Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 czerwca 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie dodatku lotniczego dla oficerów, podoficerów zawodowych i nadterminowych, wchodzących w skład personelu latającego i lotniczo - technicznego Wojsk Lotniczych oraz formacji lotniczych Marynarki Wojennej	885
	289 — Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 czerwca 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o dodatku lokalnym do uposażenia wojskowych, pełniących służbę na niektórych obszarach kraju	885
	290 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 1947 r. w sprawie wysokości i zasad wymierzania grzywien oraz trybu postępowania celem przynaglenia opieszałego właściciela nieruchomości do ujawnienia swego prawa	886

285

U S T A W A

z dnia 2 lipca 1947 r.

o Planie Odbudowy Gospodarczej.

DZIAŁ I.

Postanowienia wstępne.

Art. 1. 1. Ustala się Narodowy Plan Gospodarczy na lata 1947 — 1949, pod nazwą „Plan Odbudowy Gospodarczej“, który w niniejszej ustawie będzie nazywany „Planem“.

2. Postanowienia niniejszej ustawy, dotyczące roku 1947, stanowią Narodowy Plan Gospodarczy na ten rok.

Art. 2. Przedmiotem Planu są zadania i środki ich osiągnięcia w zakresie produkcji, inwestycji, konsumpcji, zatrudnienia, gospodarki materialowej, obrotu towarowego z zagranicą, gospodarki finansowej oraz wzrostu i podziału dochodu narodowego.

DZIAŁ II.

Podstawowe zadanie Planu.

Art. 3. Podstawowym zadaniem gospodarstwa narodowego w okresie 1947 — 1949 jest podniesienie stopy życiowej pracujących warstw ludności powyżej poziomu przedwojennego.

Art. 4. Osiągnięcie zadania, o którym mowa w art. 3, nastąpi drogą:

- a) utrwalenia ustroju i przebudowy struktury społeczno-gospodarczej kraju;
- b) wyrównania szkód wojennych;
- c) scalenia Ziemi Odzyskanych z resztą kraju, z wszechstronnym wykorzystaniem w go-

spodarstwie narodowym szerokiego wybrzeża morskiego;

- d) rozszerzenia udziału kraju w gospodarstwie światowym;
- e) powrotu do kraju Polaków, którzy znaleźli się poza jego granicami w związku z wojną 1939 — 1945, jak również tych, którzy opuścili kraj dla celów zarobkowych;
- f) obniżenia kosztów własnych produkcji dóbr i usług oraz wzrostu wydajności czynników produkcji.

Art. 5. Utrwalenie ustroju i przebudowy struktury społeczno-gospodarczej kraju nastąpi drogą zwiększenia udziału przemysłu i usług w ogólnej produkcji, tworząc podstawy do zwiększenia zatrudnienia rezerw pracy na wsi przez intensyfikację produkcji rolnej i zajęcia uboczne, do późniejszej całkowitej likwidacji przeludnienia rolniczego i do pełnego wykorzystania sił roboczych w mieście.

Art. 6. Wyrównanie szkód wojennych dokonywane będzie w sposób odpowiadający zamierzeniom w zakresie odbudowy gospodarstwa narodowego, tworzenia podstaw do zmian w jego strukturze i wielkości w następnych okresach narodowych planów gospodarczych oraz z uwzględnieniem zabezpieczenia majątku narodowego przed dalszą dekapitalizacją.

Art. 7. 1. Scalenie Ziem Odzyskanych z resztą kraju nastąpi przez dalsze osadnictwo na Ziemiach Odzyskanych i scharmonizowanie całości aparatu produkcyjnego kraju w zakresie rolnictwa, przemysłu i usług.

2. Dla wykorzystania wybrzeża morskiego stworzone będą warunki do:

- a) zwiększenia udziału kraju w handlu światowym oraz rozwoju żeglugi morskiej i przybrzeżnej;
- b) powstawania i rozwoju przemysłu przetwórczego i usług, związanych z morzem i portami;
- c) zwiększenia udziału zawodów, związanych z pracą na wybrzeżu i na morzu, w strukturze zawodowej kraju.

Art. 8. Dla zwiększenia udziału kraju w gospodarstwie światowym dążyć się będzie do zwiększenia obrotów towarowych z zagranicą oraz uzyskania zagranicznych kredytów na odbudowę gospodarstwa narodowego.

Art. 9. Prowadzić się będzie dalszą akcją osadniczą oraz polepszać warunki osadnictwa i zatrudnienia dla Polaków powracających do kraju, a w szczególności stworzy się warunki powrotu dla dawnej emigracji zarobkowej.

Art. 10. 1. Obniżenie kosztów własnych produkcji dóbr i usług nastąpi przez właściwą organizację produkcji, podniesienie wydajności maszyn i pracy ludzkiej oraz oszczędną gospodarkę materiałową.

2. Realizowanie zasady oszczędnej gospodarki materiałowej następować będzie drogą wprowadzenia w życie systemu norm użycia środków produkcji i normatywów środków obrotowych.

DZIAŁ III.

Zadania główne Planu w zakresie produkcji.

R O Z D Z I A Ł I.

R o l n i c t w o.

Art. 11. W rolnictwie stworzone zostaną warunki umożliwiające:

- a) osiągnięcie w r. 1949 średniego wskaźnika produkcji na głowę ludności co najmniej 110, przyjmując przeciętną z lat 1936 — 1938 za 100;
- b) osiągnięcie w końcu 1948 r. samowystarczalności w zakresie podstawowych artykułów żywnościowych jedynie z wyjątkiem mleka i tłuszczu;
- c) pokrywanie w większym stopniu zapotrzebowania na surowce przemysłowe pochodzenia rolniczego;
- d) podjęcie w r. 1947 eksportu niektórych artykułów rolniczych i stopniowy jego rozwój.

Art. 12. W dziedzinie przebudowy struktury ludnościowej i agrarnej nastąpi:

- a) zbliżenie do najwłaściwszego stopnia zagęszczenia ludności rolniczej w drodze zakończenia akcji repatriacyjnej, dalszej

migracji wewnętrznej i kształtowania odpływu ludności ze wsi do miast i przemysłu;

- b) dalsza realizacja reformy rolnej przez rozparcelowanie co najmniej 60% użytków przeznaczonych na parcelację z istniejącego zapasu ziemi, dalsze nadawanie tytułu własności, scalenie około 460.000 ha, prawna regulacja obrotu ziemią i dziedziczenia dla zahamowania zbytniego rozdrabniania gospodarstw;
- c) dalsza odbudowa gospodarstw zniszczonych i zabudowa nowopowstałych, z zapewnieniem szczególnej opieki nad gospodarstwami powstałymi z osadnictwa i reformy rolnej;
- d) stopniowy rozwój prac w zakresie melioracji podstawowych oraz na obszarach objętych akcją przebudowy ustroju rolnego również w zakresie melioracji szczegółowych.

Art. 13. W dziedzinie produkcji roślinnej i zwierzęcej nastąpi:

- a) likwidacja odłogów w rolniczym roku gospodarczym 1948/49;
- b) przemiana przedwojennej struktury zasiewów na korzyść roślin przemysłowych i pastewnych oraz stopniowe upowszechnienie zmianowania i rejonizacji produkcji, przy czym w stosunku do gospodarstw chłopskich stosowane będą środki dla zwiększenia powierzchni pod uprawy specjalne i szlachetniejsze;
- c) zwiększenie udziału artykułów zwierzęcych w ogólnej produkcji rolniczej;
- d) rozwój rybołówstwa śródlądowego i morskiego.

Art. 14. W dziedzinie zaopatrzenia w podstawowe środki produkcji nastąpi:

- a) zwiększenie zaspokojenia potrzeb nawozowych gospodarstw rolnych drogą dalszej rozbudowy przemysłu nawozowego (art. 28) oraz importu; przystąpi się do poszukiwania własnych złóż soli potasowych; stworzone zostaną warunki do zużycia nawozów sztucznych pod plon 1949 r. w wysokości ponad 1 milion ton;
- b) zwiększenie zaspokojenia potrzeb w zakresie siły pociągowej drogą podjęcia krajowej produkcji traktorów (art. 28) oraz importu traktorów i koni; stworzone zostaną warunki do osiągnięcia w roku 1949 siły pociągowej, odpowiadającej liczbie 13,7 koni na 100 ha ziemi uprawnej;
- c) dalsza rozbudowa przemysłu maszyn i narzędzi rolniczych (art. 28) przy zachowaniu warunków standaryzacji fabrykatu;
- d) stopniowa mechanizacja rolnictwa na podstawie indywidualnego i zespołowego użytkowania maszyn.

Art. 15. W zakresie zadań wymienionych w art. 13 i 14 dążyć się będzie do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
A. W zakresie produkcji roślinnej w normalnych warunkach klimatycznych:			
Powierzchni zasiewów ogółem . . . . . tys. ha	12.400	14.100	14.800
„ „ „ zbóż . . . . . „ „	7.400	8.625	9.160
„ „ „ uprawy ziemniaków . . . . . „ „	2.000	2.300	2.400
„ „ „ buraków cukrowych „ „	200	220	238
„ „ „ roślin oleistych . . . . . „ „	58	80	100
„ „ „ roślin włóknistych „ „	47	70	80
„ „ „ nasion i sadzeniaków kwalifikowanych*) „ „	60	80	110
Plonów z ha żyta . . . . . q	9,9	10,6	11,2
„ „ „ pszenicy . . . . . „ „	10,2	11,0	11,8
„ „ „ ziemniaków . . . . . „ „	115	118	120
„ „ „ buraków cukrowych . . . . . „ „	170	175	180
Zbiorów pszenicy . . . . . tys. ton	1 040	1 408	1 628
„ „ „ żyta . . . . . „ „	3 910	4 860	5 488
„ „ „ ziemniaków . . . . . „ „	23 000	27 140	28 800
„ „ „ buraków cukrowych . . . . . „ „	3 400	3 850	4 280
„ „ „ roślin oleistych . . . . . „ „	40	64	90
„ „ „ włókna lnu i konopi . . . . . „ „	12	20	26
B. W zakresie produkcji zwierzęcej:			
Pogłowia koni ogółem . . . . . tys. szt.	2.000	2.290	2.470
„ „ „ roboczych . . . . . „ „	1.560	1.780	1.920
„ „ „ bydła ogółem . . . . . „ „	4.300	4.730	5.200
„ „ „ krów . . . . . „ „	3.000	3.270	3.600
„ „ „ świń . . . . . „ „	5.300	8.000	9.000
„ „ „ owiec . . . . . „ „	825	950	1.100
Produkcji mleka ogółem . . . . . mil. l.	3.900	4.600	5.400
„ „ „ przeciętnie na krowę . . . . . l.	1.300	1.400	1.500
Produkcji mięsa wołowego . . . . . tys. ton	63,7	74,3	81,0
„ „ „ wieprzowego . . . . . „ „	381,6	592,0	685,0
„ „ „ ogółem . . . . . „ „	445,3	666,3	766,0
„ „ „ tłuszczu handlowego wieprzowego „ „	84,0	129,6	150,0
„ „ „ wełny . . . . . „ „	1,3	1,5	1,7
„ „ „ jaj . . . . . mil. szt.	1.920	2.560	3.200
Połowów ryb morskich . . . . . tys. ton	45,0	65,0	83,0
„ „ „ słodkowodnych . . . . . „ „	9,0	15,0	21,0
C. W zakresie zaopatrzenia w podstawowe środki produkcji:			
Zużycia nawozów sztucznych — czystego składnika . . . . . tys. ton	142	179	250
Zaopatrzenia w maszyny i narzędzia rolnicze w cenach z r. 1937 . . . . . mil. zł	34,5	45,0	54,5
Siły pociągowej w przeliczeniu na konie tys. szt.	1.640	1.890	2.000
Produkcji surowicy przeciwrościcywej i przeciwpomorowej w cenach z r. 1946 . . . . . mil. zł	99,0	132,0	150,0

Art. 16. W zakresie odbudowy Ziemi Odzyskanych dążyć się będzie do osiągnięcia następującego udziału tych ziem w ogólnej produkcji rolniczej kraju (art. 15):

*) Łącznie z obsiewami.

	1947	1948	1949
Powierzchni zasiewów ogółem . . . . . tys. ha	3.100	3.700	4.000
„ „ pszenicy . . . . . „ „	320	370	380
„ „ żyta . . . . . „ „	820	1.045	1.200
„ upraw roślin oleistych . . . . . „ „	16	28	40
„ „ „ włóknistych . . . . . „ „	12	22	25
„ „ ziemniaków . . . . . „ „	440	520	570
„ „ buraków cukrowych „ „	60	75	88
Pogłowia koni . . . . . tys. szt.	380	480	550
„ bydła ogółem . . . . . „ „	750	900	1.050
„ krów . . . . . „ „	500	610	730
„ świń . . . . . „ „	900	1.700	2.200

Art. 17. W dziedzinie usług, służących podnoszeniu produkcji rolniczej nastąpi:

- rozbudowa szkolnictwa rolniczego (art. 66);
- rozszerzenie zasięgu i zakresu działania przysposobienia rolniczego;
- zorganizowanie aparatu fachowej i społecznej obsługi wsi oraz rozbudowa aparatu spółdzielczego, służącego potrzebom gospodarki wiejskiej;
- zorganizowanie i zagospodarowanie państwowych przedsiębiorstw produkcyjnych i obsługujących rolnictwo poprzez działalność w zakresie ośrodków kultury rolnej, produkcji nasion, gospodarki traktorowej i hodowli zwierząt zarodowych;
- rozbudowa aparatu służącego potrzebom ochrony roślin i zwierząt przed chorobami i szkodnikami.

Art. 18. W dziedzinie innych środków polityki gospodarczej i organizacji rolnictwa, aniżeli wymienione w art. 12, 13, 14 i 17, nastąpi:

- kształtowanie cen artykułów rolnych i obciążeń gospodarstw wiejskich, stwarzające podstawy rentowności gospodarki (art. 89, ust. 2 lit. a) oraz zapewniające konieczne przesunięcia w strukturze wewnętrznej produkcji rolniczej (art. 89, ust. 2 lit. c);
- w specjalnych przypadkach popieranie finansowe, w szczególności poprzez premiowanie oraz ulgi podatkowe — zarówno z tytułu ogólnych osiągnięć ilościowych w określonych działach produkcji rolniczej, jak i osiągniętych wyników jakościowych;
- kontraktowanie niektórych upraw;
- ochrona prawna dla podniesienia jakości i wielkości produkcji;
- rozbudowa i przebudowa przemysłu rolnego;
- rozbudowa systemu ubezpieczeń w rolnictwie;
- upowszechnienie zajęć ubocznych i przemysłu ludowego;

- ostateczne zorganizowanie i scharmonizowanie państwowego aparatu, służącego potrzebom administracyjnym, planowania i technicznym.

R O Z D Z I A Ł 2.

L e ś n i c t w o.

Art. 19. 1. Zachowana będzie zasada najwyższej produktywności i ciągłości gospodarstwa leśnego oraz realizowane będzie stopniowe podnoszenie lesistości kraju.

2. Zostaną stworzone warunki dla:

- produktywizacji istniejącego potencjału zasobów leśnych oraz przemysłu drzewnego przez:
  - racjonalizację metod eksploatacji lasów oraz transportu drewna;
  - unowocześnienie i koncentrację przemysłu drzewnego;
  - rozszerzenie zakresu przemysłowego użytkowania lasów i rozbudowę nowych gałęzi przemysłu chemiczno-drzewnego;
  - podniesienie wydajności przemysłów leśnych;
- odbudowy gospodarstwa leśnego przez:
  - zalesienie zrębów wojennych, niektórych gruntów rolnych i nieużytków oraz stałe i pełne odnawianie zrębów bieżących;
  - zabiegi mające na celu pielęgnowanie lasów;
  - tymczasowe urządzenie lasów;
  - regulację prawną zagospodarowania lasów niepaństwowych;
- ochrony lasów przed szkodnictwem leśnym;
- równoległego uwzględnienia — obok zadań gospodarczych — również i zadań gospodarstwa leśnego w zakresie kultury i zdrowia publicznego.

Art. 20. Do roku 1949 nastąpi:

- zalesienie ogólnej powierzchni 290.000 ha, a w tej liczbie — prócz zrębów bieżących — 128.000 ha zrębów wojennych,

oraz 22.000 ha nieużytków, niektórych gruntów rolnych i wydm morskich;

- 2) przeprowadzenie melioracji leśnych na powierzchni 9.000 ha;
- 3) podwyższenie zdolności przetwórczej zakładów przemysłu drzewnego do 2 mil. m³ tarcicy oraz 25 tys. m² sklejek;
- 4) podwyższenie wskaźnika wartości produkcji zakładów przemysłu drzewnego w r. 1949 do 270, przyjmując wartość w r. 1946 za 100;
- 5) podwyższenie w r. 1949 wskaźnika produkcji płyt spłasnionych do 220, przyjmując rok 1946 za 100;
- 6) podwyższenie w r. 1949 wskaźnika produkcji chemiczno-drzewnej ponad 200, przyjmując rok 1946 za 100;
- 7) powiększenie udziału lasów Ziemi Odzyskanych w wartości ogólnej produkcji przemysłowo-leśnej do około 45%.

R O Z D Z I A Ł 3.

P r z e m y ś ł.

Art. 21. Produkcja dóbr konsumcyjnych będzie podniesiona w zakresie dóbr powszechnego użytku, a przede wszystkim podstawowych artykułów przemysłu spożywczego, artykułów włókienniczych, przemysłu odzieżowego, obuwia, leków i artykułów domowego użytku.

Art. 22. Przesuwanie się pierwszeństwa produkcji dóbr konsumcyjnych na dobra wytwórcze będzie dokonywane w miarę realizacji Planu w końcowym jego okresie.

Art. 23. Produkcja dóbr wytwórczych będzie podniesiona:

- a) dla umożliwienia rozwoju wytwórczości, zaspokajającej potrzeby konsumcyjne, oraz wytwórczości na eksport;
- b) dla usprawnienia transportu;
- c) w zakresie dóbr o krótkim okresie wytwarzania i szybkich efektach produkcyjnych;
- d) w przemyśle hutniczym, energetyce, w przemyśle maszyn i ciężkich konstrukcji — w zakresie przyczyniającym się do przewycięzania wąskich przekrojów i umożliwiającym wyrównanie szkód wojennych w ramach całości Planu i z uwzględnieniem możliwości importowych.

Art. 24. W ramach gospodarki publicznej dążyć się będzie do koncentracji produkcji w zakładach najlepiej wyposażonych technicznie i najtaniej produkujących — z uwzględnieniem założeń polityki osiedleńczej danego okręgu terytorialnego. W szczególności dotyczy to tych gałęzi przemysłu, których zdolność produkcyjna nie może być w pełni wykorzystana z powodu braku surowców lub materiałów pomocniczych.

Art. 25. Technika produkcji zostanie oparta na:

- a) zastosowaniu zasad naukowej organizacji pracy;
- b) wprowadzeniu metod produkcji taśmowej oraz stopniowej mechanizacji wewnętrznego transportu i automatyzacji procesów produkcyjnych;
- c) rozwoju wynalazczości krajowej i badań naukowo-technicznych oraz wyzyskaniu doświadczeń i wynalazczości zagranicznej;
- d) wykorzystaniu materiałów zastępczych;
- e) systematyzacji programów produkcyjnych i ustaleniu właściwej współpracy pomiędzy poszczególnymi zespołami w zakresie półfabrykatów, surowców i artykułów technicznych.

Art. 26. Zmniejszenie kosztów własnych produkcji i obniżenie wydatków nieprodukcyjnych nastąpi przez:

- a) oszczędności i zastosowanie norm zużycia energii, paliw, surowców, półfabrykatów i materiałów pomocniczych;
- b) rozwinięcie akcji pełnego wykorzystania wszelkiego rodzaju surowców odpadkowych i złomu;
- c) opracowanie i wprowadzenie w życie norm zatrudnienia celem likwidowania przerostów zatrudnienia;
- d) rozszerzenie obowiązku stosowania technicznych norm wydajności pracy;
- e) podniesienie kwalifikacji fachowych robotników, inżynierów, techników i personelu technicznego.

Art. 27. Równoległe z powiększeniem ilości produkowanych dóbr dążyć się będzie do podnoszenia ich jakości.

Art. 28. 1. W gospodarce publicznej:

A. Ustala się wartość produkcji przemysłowej:	1947	1948	1949
w cenach z r. 1937 . . . . . mild. zł	9,8	12,3	14,9
w cenach z r. 1946 . . . . . mild. zł	307,8	395,7	485,1

B. Wzrost wartości produkcji przemysłowej w cenach z r. 1946 wyniesie w r. 1949 około 140% | w porównaniu do 1946 r.

C. Ustala się produkcję ważniejszych artykułów przemysłowych:

Przemysł paliw i energetyczny

	1947	1948	1949
Węgiel kamienny . . . . . mil. ton	57,5	67,5	77,5
Koks . . . . . " "	4,3	5,8	6,8
Ropa naftowa . . . . . tys. ton	135,0	155,0	195,0
Gaz płynny i gazolina . . . . . " "	5,0	12,0	16,0
Energia elektryczna . . . . . mild. kWh	6,8	7,4	8,4

Przemysł hutniczy

Ruda żelazna . . . . . tys. ton	600	700	850
Surówka żelazna (w przeliczeniu na martenowską) . . . . . " "	995	1.200	1.300
Stal surowa . . . . . " "	1.423	1.750	2.000
Odlewy stalowe . . . . . " "	33	33	33
Wyroby walcowane . . . . . " "	1.000	1.125	1.300
Ruda cynku . . . . . " "	744	928	1.022
Cynk . . . . . " "	80	90	110
Błacha cynkowa . . . . . " "	32,6	38,5	50,5
Ołów . . . . . " "	9,6	15,0	20,0

Przemysł metalowy

Obrabiarki do metali i drzewa . . . tys. szt.	4,2	6,0	6,4
Maszyny i narzędzia rolnicze . . . tys. ton	27,3	33,6	39,8
Parowozy . . . . . sztuk	200	270	300
Wagony towarowe . . . . . tys. szt.	12,0	15,0	16,6
Samochody ciężarowe . . . . . " "	—	0,2	3,0
Ciągniki . . . . . " "	0,3	1,2	2,0
Motocykle . . . . . " "	1,0	4,0	6,0
Kotły i zbiorniki . . . . . tys. ton	4,3	5,7	8,8
Narzędzia do obróbki metali . . . " "	1,3	1,6	1,7
Gwoździe . . . . . " "	26,5	31,5	39,5
Rowery . . . . . tys. szt.	60	110	130

Przemysł elektrotechniczny

Aparaty i narzędzia elektryczne . . ton	45	60	75
Sprzęt rozdzielczy wysokiego i niskiego napięcia . . . . . " "	500	615	995
Kable . . . . . tys. ton	5,0	6,5	9,8
Akumulatory . . . . . " "	1,0	1,2	1,7
Żarówki . . . . . mil. szt.	10,5	19,5	22,0
Aparaty telefoniczne . . . . . tys. szt.	55	110	138

Przemysł chemiczny

Azotniak . . . . . tys. ton	116,8	160,0	180,0
Saletrzak . . . . . " "	66,5	202,0	245,8
Superfosfat . . . . . " "	263,3	310,5	340,9
Kwas siarkowy . . . . . " "	176,0	246,0	276,0
Karbid (bez używanego na nawozy sztuczne) . . . . . " "	40,0	50,0	60,0

	1947	1948	1949	
Barwniki	tys. ton	1,6	1,8	2,0
Elektrody węglowe	„ „	10,0	15,5	25,5
Soda kaustyczna	„ „	30,0	65,0	80,0
Soda kalcynowana	„ „	113,0	180,0	200,0
Mydła różne	„ „	15,5	19,8	45,9
Węglpochodne	„ „	526,7	712,9	781,9
Przemysł włókienniczy				
Przędza bawelniana	tys. ton	68,0	85,0	109,0
Tkaniny bawelniane	mil. m	270,0	330,0	400,0
Przędza wełniana	tys. ton	28,0	38,6	51,9
Tkaniny wełniane	mil. m	32,0	45,0	60,0
Przędza lniana	tys. ton	9,2	10,0	11,0
Tkaniny lniane	mil. m	25,5	30,0	36,0
Przędza jutowa	tys. ton	13,5	15,9	17,5
Jedwab sztuczny	„ „	5,3	8,6	12,0
Tkaniny jedwabne	mil. m	16,0	18,0	20,0
Włókna cięte	tys. ton	7,2	9,6	20,0
Włókna syntetyczne	ton	5,0	20,0	100,0
Wyroby dziane	tys. ton	5,8	8,5	13,0
Przemysł skórzany				
Skóry twarde	tys. ton	9,2	9,6	14,0
Skóry miękkie	mil. m ²	1,8	3,5	3,5
Obuwie skórzane mechaniczne	mil. par	3,3	3,6	4,0
Pasy transmisyjne	tys. ton	0,45	0,46	0,50
Przemysł papierniczy				
Celuloza	tys. ton	90,0	105,0	115,0
Miazga drzewna	„ „	102,0	112,0	116,0
Papier	„ „	200,0	230,0	250,0
Tektura	„ „	30,8	34,9	37,4
Zeszyty	mil. szt.	110,0	120,0	140,0
Przemysł materiałów budowlanych				
Cement	mil. ton	1,5	1,7	2,0
Cegła	mil. szt.	514,3	666,0	937,9
Gips palony	tys. ton	22,0	45,0	70,0
Wapno palone	mil. ton	0,5	0,8	0,8
Szkło tafłowe	mil. m ²	11,0	12,4	12,4
Papa dachowa	„ „	32,0	35,0	41,0
Porcelana	tys. ton	7,4	10,8	13,4
Przemysł drzewny				
Meble różne	tys. szt.	890	1.079	1.160
Meble seryjne	tys. kompl.	9,0	12,2	15,3
Przemysł spożywczy				
Cukier	tys. ton	442,0	520,0	600,0
Olej surowy	„ „	32,0	43,0	55,0
Margaryna	„ „	8,0	16,0	26,0
Konserwy mięsne i rybne	„ „	6,5	16,0	24,3
Piwo	mil. hl	1,0	1,2	1,3
Cukierki i czekolada	tys. ton	10,1	11,1	11,8
Przetwory ziemniaczane (w latach kampanijnych 1947/48, 1948/49 i 1949/50)	„ „	28,0	42,0	63,0

Wyroby monopolowe

	1947	1948	1949
Sól . . . . . tys. ton	332,0	342,0	356,0
Papie osy . . . . . mild. szt.	12,0	15,1	17,2
Zapalki . . . . . mil. pud.	715,0	715,0	750,0
Spirytus surowy 100 ^o . . . . . mil. l	70,0	100,0	105,0

2. W gospodarce spółdzielczej stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

A. Wartości produkcji przemysłowej:

	1947	1948	1949
w cenach z r. 1937 . . . . . mild. zł	0,6	0,9	1,1

B. W roku 1949 wzrostu wartości produkcji przemysłowej w cenach z r. 1946 o około 230% w porównaniu do r. 1946.

3. W gospodarce prywatnej stworzone zostaną warunki do osiągnięcia wartości produkcji przemysłowej i rzemieślniczej:

	1947	1948	1949
w cenach z r. 1937 . . . . . mild. zł	2,1	2,4	2,8

Art. 29. I. W gospodarce publicznej:

A. Ustala się wartość produkcji przemysłowej na Ziemiach Odzyskanych (art. 28):

	1947	1948	1949
w cenach z r. 1937 . . . . . mild. zł	2,3	3,0	3,8
w cenach z r. 1946 . . . . . „ „	69,6	93,8	121,7

B. Ustala się produkcję ważniejszych artykułów przemysłowych:

Przemysł paliw i energetyczny

Węgiel kamienny . . . . . mil. ton	19,1	24,1	28,5
Koks . . . . . „ „	2,1	2,8	3,9
Energia elektryczna . . . . . mild. kWh	2,5	2,8	3,2

Przemysł hutniczy

Surówka żelaza (w przeliczeniu na martenowską) . . . . . tys. ton	264,0	367,0	367,0
Stal . . . . . „ „	282,0	390,0	450,0
Odlewy stalowe . . . . . „ „	9,8	11,3	11,8

Przemysł metalowy

Wagony towarowe . . . . . tys. szt.	10,2	13,1	14,3
Cysterny . . . . . „ „	0,4	0,7	0,7
Obrabiarki do metali i drzewa . . . . . „ „	0,6	0,7	0,8

Przemysł elektrotechniczny

Aparaty telefoniczne . . . . . tys. szt.	5,5	12,0	18,0
Odbiorniki radiowe . . . . . „ „	27,0	40,0	80,0

Przemysł chemiczny

Kwas siarkowy . . . . . tys. ton	44,3	90,3	108,3
Superfosfat . . . . . „ „	57,9	71,4	85,2
Elektrody węglowe . . . . . „ „	10,0	15,5	25,5

Przemysł włókienniczy

		1947	1948	1949
Tkaniny bawełniane	mil. m	54,0	66,0	80,0
Tkaniny wełniane	” ”	2,9	4,1	5,4
Tkaniny lniane	” ”	13,6	16,3	22,0
Włókna syntetyczne	ton	5,0	20,0	100,0

Przemysł skórzany

Skóry twarde	tys. ton	2,0	3,0	4,9
Skóry miękkie	mil. m ²	0,15	0,31	0,55

Przemysł papierniczy

Celuloza	tys. ton	19,0	30,0	33,0
Papier	” ”	76,0	85,0	95,0
Tektura	” ”	20,0	22,0	25,0

Przemysł materiałów budowlanych

Cement	mil. ton	0,3	0,4	0,4
Gips palony	tys. ton	10,0	20,0	20,0
Wapno palone	mil. ton	0,2	0,5	0,5
Szkło tafłowe	mil. m ²	4,2	5,5	5,5

Przemysł spożywczy

Cukier	tys. ton	133,0	177,0	222,0
Olej surowy	” ”	4,0	7,0	9,0
Margaryna	” ”	6,0	13,0	15,0
Konserwy mięsne i rybne	” ”	0,5	1,8	2,8
Piwo	mil. hl	0,40	0,46	0,49
Cukierki i czekolada	tys. ton	1,4	2,0	2,3
Przetwory ziemniaczane (w latach kampanijnych 1947/48, 1948/49 i 1949/50)	” ”	7,0	12,0	21,0

Wyroby monopolowe

Papierosy	mild. szt.	0,8	0,8	0,8
Zapałki	mil. pud.	271,7	271,7	300,0
Spirytus surowy 100 ^o	mil. l	15,7	15,7	15,7

2. W gospodarce spółdzielczej stworzone zostaną warunki do osiągnięcia wartości produkcji przemysłowej na Ziemiach Odzyskanych:

		1947	1948	1949
w cenach z r. 1937	mild. zł	0,17	0,28	0,35

3. W gospodarce prywatnej stworzone zostaną warunki do osiągnięcia w przemyśle prywatnym i rzemiośle na Ziemiach Odzyskanych wartości produkcji:

		1947	1948	1949
w cenach z r. 1937	mild. zł	0,25	0,31	0,44

R O Z D Z I A Ł 4.

U s ł u g i.

Art. 30. Dążyć się będzie do stopniowego wzrostu produkcji usług celem przygotowania w następnym narodowym planie gospodarczym pełnego i powszechnego zaspokojenia potrzeb wiążących się z rozwojem produkcji i konsumpcji.

K o m u n i k a c j a.

Art. 31. 1. W zakresie komunikacji kolejowej zapewnione zostaną:

- a) podwyższenie w r. 1949 wskaźnika przewozu osób do 109, a tonażu przewozów

A. W zakresie taboru kolejowego:

- a) parowozów w ruchu . . . tys. szt.
- b) wagonów towarowych w ruchu . . . „ „
- c) wagonów osobowych w ruchu . . . „ „

B. W zakresie przewozów:

- a) przewożonych osób . . . mil.
- b) osobo-kilometrów . . . mild.
- c) przewożonych towarów . . mil. ton
- d) tono-kilometrów . . . mild.

C. W zakresie robót drogowych:

- a) odbudowa linii kolejowych . tys. km
- b) odbudowa mostów stałych i prowizorycznych . . . . tys. m

Art. 32. 1. W zakresie komunikacji samochodowej nastąpi:

- a) na terenach dostatecznie obsługiwanych przez koleje uruchamianie w niezbędnych przypadkach linii na krótkie odległości o charakterze lokalnym;
- b) na terenach słabo obsługiwanych przez koleje uruchamianie linii — nawet na większe odległości;

Art. 33. 1. W zakresie dróg kołowych nastąpi:

- a) stopniowe poprawianie istniejącej sieci drogowej celem całkowitego powstrzymania w r. 1949 jej niszczenia;

towarowych do 160, przyjmując rok 1938 za 100;

- b) powiązanie w istniejącym systemie kolejowym Ziemi Odzyskanych z resztą kraju;
- c) przygotowanie aparatu kolejowego do wykonania zadań tranzytu do i z krajów basenu naddunajskiego;
- d) wzmożenie napraw parowozów i wagonów, zapewniające ciągłość ruchu;
- e) podstawy elektryfikacji węzła warszawskiego i górnośląskiego.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
a) parowozów w ruchu . . . tys. szt.	3,6	4,2	4,8
b) wagonów towarowych w ruchu . . . „ „	132,0	145,0	160,0
c) wagonów osobowych w ruchu . . . „ „	6,0	7,5	9,0

a) przewożonych osób . . . mil.	225,0	232,0	247,0
b) osobo-kilometrów . . . mild.	13,0	12,0	11,2
c) przewożonych towarów . . mil. ton	84,0	100,0	120,0
d) tono-kilometrów . . . mild.	29,1	32,5	36,0

a) odbudowa linii kolejowych . tys. km	0,5	1,0	1,0
b) odbudowa mostów stałych i prowizorycznych . . . . tys. m	15,0	22,2	23,0

- c) w miastach zniszczonych, a w szczególności w Warszawie, uruchamianie komunikacji osobowej;
- d) rozbudowa warsztatów reparacyjnych i produkcji części zamiennych zapewniająca stałość komunikacji samochodowej.

2. Stworzone będą warunki do osiągnięcia w zakresie parku samochodowego:

	1947	1948	1949
a) samochodów ciężar. na chodzie . . . . . tys. szt.	30,4	34,4	44,4
b) samochodów osobowych . . „ „	16,9	18,9	20,9

- b) odbudowa mostów stałych na najważniejszych szlakach;
- c) częściowa przebudowa nawierzchni najbardziej zniszczonych dróg.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
a) odbudowy dróg zniszczonych . . . . . tys. km	1,0	1,6	1,9
b) odbudowy mostów drogowych . . . . . tys. m	8,2	15,4	14,7

Art. 34. 1. W zakresie komunikacji lotniczej:

- a) nastąpi wzrost przewozów przy powiększeniu taboru lotniczego w granicach najniezbędniejszych potrzeb;
- b) dążyć się będzie do włączenia linii krajo-

wych do międzynarodowego układu linii lotniczych;
c) odbudowane będą najważniejsze dla ruchu zagranicznego lotniska.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia następujących wyników:

	1947	1948	1949
a) osobo-kilometrów . . . . . mil.	28,5	60,0	72,0
b) tonokilometrów . . . . . „	4,0	7,5	10,5

Art. 35. 1. W zakresie żeglugi śródlądowej nastąpi przede wszystkim rozszerzenie żeglugi na Odrze i doprowadzenie w r. 1949

tego szlaku do zdolności przewozowej 5 milionów ton w obu kierunkach.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
a) jednostek pływających . . . szt.	190	450	900
b) tonażu . . . . . tys. ton	84,0	195,0	292,0
c) przewożonych towarów . . mil. ton	1,56	2,26	2,84

Art. 36. 1. W okresie Planu nastąpi przystosowanie portów do rosnących potrzeb obrotu towarowego z zagranicą, a w zakresie floty morskiej powiększenie stanu

przede wszystkim floty rybackiej dla połowów przybrzeżnych i dalekomorskich.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
A. W zakresie taboru:			
a) jednostek pływających . . . szt.	49	50	60
b) tonażu jedn. pływających . . tys. DWT	220,7	223,2	254,2
c) przewożonych towarów . . . mil. ton	1,2	2,0	2,6
B. W zakresie zdolności przeładunkowej portów:			
Gdynia — Gdańsk . . . . . mil. ton	10,7	15,8	19,0
Szczecin . . . . . „ „	2,0	4,5	7,0

Łączność

Art. 37. 1. W zakresie poczty i telekomunikacji nastąpi:

- a) wzmożenie ilościowe i usprawnienie usług
- a) placówek pocztowych w ilości . . . . .
- b) przesyłek pocztowych na jednego mieszkańca . . . . . szt.
- c) abonentów telefonicznych . . . tys.
- d) rozmów telefonicznych na jednego mieszkańca . . .

pocztowo-telekomunikacyjnych w kraju, z zagranicą i ze statkami na morzu;
b) odbudowa urządzeń pocztowo-telekomunikacyjnych i radio-komunikacyjnych oraz pocztowego taboru kolejowego i samochodowego.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
a) placówek pocztowych w ilości	4.466	4.800	5.030
b) przesyłek pocztowych na jednego mieszkańca . . . . . szt.	25	32	41
c) abonentów telefonicznych . . . tys.	142,0	160,0	185,0
d) rozmów telefonicznych na jednego mieszkańca . . .	14	16	19

Art. 38. 1. W zakresie radiofonizacji nastąpi:

a) udostępnienie usług radia szerokim warstwom ludności przez rozbudowę radiofonii przewodowej i bezprzewodowej w miastach i na wsi;

a) radioodbiorników . . . . . mil. szt.
b) aparatów i punktów odbiorczych na tysiąc mieszkańców . . . . . szt.

b) rozszerzenie zasięgu radiostacji w kraju i częściowo na zagranicę przez podniesienie ich mocy.

2. Stworzone zostaną warunki do osiągnięcia:

	1947	1948	1949
a)	0,6	0,8	1,0
b)	27	35	43

W y m i a n a t o w a r o w a

Art. 39. 1. W zakresie aparatu wymiany towarowej nastąpi dostosowanie do potrzeb obrotu przez zmiany w budowie sieci rozdzielczej oraz przez usprawnienie przedsiębiorstw, budowę technicznych urządzeń handlowych i szkolenie kadr.

2. Nastąpi uporządkowanie aparatu handlowego oraz ustalenie zasad organizacji hurtu i detalu przy dostosowaniu się przedsiębiorstw handlowych państwowych, spółdzielczych i prywatnych do planu zbytu.

Art. 40. 1. Doprowadzi się do usunięcia handlu pokątnego oraz stworzone zostaną warunki do ograniczenia handlu okrężnego i jarmarcznego przez rozwój aparatu handlowego i organizację domów towarowych i hal targowych.

2. Dążyć się będzie do eliminacji nadmier-nych kosztów pośrednictwa oraz zapewnienia przestrzegania ustalonych cen i marż.

Art. 41. Na rok 1948 sporządzony zostanie plan sieci handlowej oraz zbytu w przekroju podmiotowym, przedmiotowym i terytorialnym (art. 39 ust. 2).

D Z I A Ł I V.

Zadania główne Planu w zakresie inwestycji.

Art. 42. 1. Ogólna suma inwestycji w okresie Planu, po uwzględnieniu dopływu środków zagranicznych, będzie stanowić około 20% dochodu narodowego.

2. Suma inwestycji w poszczególnych latach Planu nie może być większa, niż na to pozwala stan rozporządkzalnych czynników produkcji oraz sprawność aparatu wykonawczego w zakresie regramentacji spożycia.

Art. 43. 1. W okresie początkowym Planu niedokonana zaległa renowacja istniejącego aparatu produkcyjnego nie będzie w zasadzie objęta

planami inwestycyjnymi, o ile plan produkcyjny tego nie wymaga.

2. W końcowym okresie Planu zaległe renowacje w zakładach produkcyjnych będą stopniowo włączane do planów inwestycyjnych, z uwzględnieniem przewidywanego planu produkcyjnego w następnym narodowym planie gospodarczym.

Art. 44. 1. W początkowym okresie Planu inwestycje zapobiegają zmniejszaniu się wartości kapitału wytwórczego w niektórych gałęziach gospodarstwa narodowego z tym, że z zakończeniem okresu Planu dekapitalizacja zostanie całkowicie wstrzymana.

2. Plan inwestycyjny w roku 1949 będzie obejmować nowe inwestycje, wynikające z zadań produkcyjnych początkowego okresu następnego narodowego planu gospodarczego.

3. Nowe inwestycje podejmowane będą tylko w przypadkach konieczności uzupełnienia struktury gospodarczej przy zastosowaniu przepisów dekretu z dn. 2. IV. 1946 r. o planowanym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109).

Art. 45. Przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielcze i prywatne korzystać będą z kredytów inwestycyjnych zgodnie z hierarchią potrzeb i zasadami ustalonymi w Planie (art. 94 i 98).

Art. 46. 1. Inwestycje w rolnictwie będą podejmowane z uwzględnieniem zasad, zawartych w art. 12, 13 i 14, według kryterium wielkości produkcji i szybkości efektu produkcyjnego.

2. Spośród inwestycji prywatno-gospodarczych zapewnione będzie pierwszeństwo inwestycjom w zakresie inwentarza żywego i martwego.

3. Inwestycje w kapitale budowlanym prowadzone będą według zasad art. 51.

4. Inwestycje zwiększające kapitał ziemi będą obejmować tylko wydatki związane z wykona-

niem reformy rolnej, usuwaniem przyczyn i skutków klęsk żywiołowych i koniecznymi zalesieniami.

5. Inwestycje w zakresie obrotu artykułami rolnymi będą obejmować odbudowę urządzeń z uzupełnieniami, wynikającymi ze zmian w strukturze wsi oraz potrzeb eksportu.

Art. 47. 1. Inwestycje przemysłowe podejmowane będą:

- a) w poszczególnych gałęziach przemysłu według kryterium produktywności, wynikającego z planu produkcyjnego (art. 21 i 23);
- b) w poszczególnych zakładach produkcyjnych według kryteriów wielkości produkcji, szybkości efektu produkcyjnego i obniżenia kosztów produkcji.

2. Inwestycje przemysłowe będą obejmować w zasadzie odbudowę zakładów, których kapitał został tylko częściowo zniszczony.

3. Odbudowa zakładów, których kapitał w budynkach i instalacjach został zniszczony powyżej 50% dawnej wartości, może być podjęta tylko w przypadkach uzasadnionych.

4. Inwestycje elektryfikacyjne obejmować będą odbudowę zniszczeń oraz nowe urządzenia, wynikające z koniecznych uzupełnień na Ziemiach Odzyskanych, jak również ze strukturalnego wzrostu zapotrzebowania energii.

Art. 48. 1. Inwestycje w komunikacji i łączności będą obejmować usprawnienie ruchu na istniejącej sieci komunikacyjnej, pocztowej, telekomunikacyjnej i w portach drogą odbudowy taboru, warsztatów naprawczych oraz urządzeń technicznych, podnoszących przelotność szlaków komunikacyjnych.

2. Inwestycje komunikacyjne będą obejmować rozbudowę istniejącej sieci tylko w nielicznych przypadkach uzupełnienia jej w związku z nową strukturą komunikacyjną i gospodarczą kraju.

3. Inwestycje w zakresie radiofonizacji będą obejmować budowę rozgłośni centralnej oraz budowę radiostacji i urządzeń, rozciągających zasięg radia na cały kraj i częściowo na zagranicę.

Art. 49. W zakresie gospodarki na wybrzeżu morskim inwestycje będą obejmować:

- a) odbudowę portów pierwszej klasy, to jest Gdyni, Gdańska i Szczecina, przy czym

podstawowe urządzenia tych portów zostaną w zasadzie ukończone w r. 1949;

- b) częściowe i prowizoryczne zabezpieczenie nabrzeży w pozostałych portach, prócz portów I klasy, oraz przygotowawcze roboty zabezpieczające wzdłuż całego wybrzeża;
- c) powiększenie stanu floty morskiej, w szczególności floty rybackiej dla połowów przybrzeżnych i dalekomorskich;
- d) zwiększenie możliwości remontowych stoczni oraz przystosowanie ich w ograniczonym zakresie do budowy taboru morskiego i rzecznoego.

Art. 50. Inwestycje w zakresie aparatu wymiany towarowej będą zmierzać drogą budowy koniecznych urządzeń technicznych do dostosowania tego aparatu do rosnących potrzeb wymiany oraz do zmniejszenia jej kosztów.

Art. 51. 1. Inwestycje w zakresie budownictwa stworzą warunki umożliwiające osiedlom wykonywanie ich podstawowych funkcji produkcyjnych i usługowych. Będą one skoncentrowane przede wszystkim w ośrodkach najbardziej zniszczonych i najważniejszych dla struktury gospodarczej, a zwłaszcza w Warszawie oraz na Ziemiach Odzyskanych. Inwestycje budowlane powinny umożliwić rozwój produkcji przemysłowej, zagospodarowanie odłogów rolnych na terenie całego kraju oraz stworzyć warunki dla dalszego osadnictwa na Ziemiach Odzyskanych.

2. Inwestycje budowlane będą obejmować w zasadzie jedynie remonty i odbudowę budynków przy maksymalnym wykorzystaniu obiektów o najmniejszym na danym terenie stopniu zniszczenia. W okresie Planu powinno nastąpić zabezpieczenie wszystkich przewidzianych do odbudowy obiektów zniszczonych, przy czym nakłady na inwestycje budowlane — łącznie z przeprowadzaną jednocześnie właściwą konserwacją obiektów eksploatowanych — zapewnią w końcu okresu Planu powstrzymanie procesów dekapitalizacji w zakresie budownictwa.

3. Inwestycje budowlane podejmowane będą według kryteriów szybkości efektu produkcyjnego oraz znaczenia ich dla produkcji.

4. Rozwiązanie zagadnienia mieszkaniowego w zakresie budowlanym przez wyrównanie różnic pomiędzy poszczególnymi rejonami i ośrodkami kraju nastąpi w okresie następnego narodowego planu gospodarczego.

5. Inwestycje budowlane będą pokrywać potrzeby na poziomie standartów minimalnych, w szczególności:

- a) w zakresie zagadnienia mieszkaniowego będą zabezpieczać warstwom pracującym mieszkanie, umożliwiające ciągłą działalność produkcyjną, przy czym podjęta będzie seryjna produkcja domków z elementów przefabrykowanych;
- b) w zakresie użyteczności publicznej oraz budownictwa administracyjnego będą odpowiadały poziomowi mieszkaniowemu i możliwościom zaspokajania zasadniczych potrzeb społecznych;
- c) w zakresie odbudowy zniszczonych gospodarstw rolnych i budowy nowych — inwestycje, wykonywane przy pomocy Państwa, obejmą budowę jednego budyn-

ku gospodarczo-mieszkalnego w gospodarstwie;

- d) w zakresie służby zdrowia umożliwią skuteczną walkę z chorobami społecznymi oraz realizację opieki nad matką i dzieckiem.

Art. 52. Dla wykonania zadań Planu z zakresu zdrowia, opieki społecznej, nauki i kultury dokonane będą konieczne nakłady inwestycyjne.

Art. 53. Ustala się następujący orientacyjny rozdział nakładów inwestycyjnych w końcowym okresie Planu w poszczególnych gałęziach gospodarstwa narodowego:

przemysł	49,8%
inne produkcyjne	34,2%
budownictwo mieszkaniowe	7,2%
zdrowie, opieka społeczna, oświata i kultura	6,4%
różne	2,4%

DZIAŁ V.

Zadania główne Planu w zakresie konsumpcji dóbr materialnych oraz zdrowia, opieki społecznej, oświaty i nauki.

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 54. 1. Wzrost zatrudnienia oraz odpowiednia polityka płac i cen zapewnią podnoszenie konsumpcji dóbr materialnych i niematerialnych, proporcjonalnie do wzrastającego dochodu narodowego.

2. Dążyć się będzie do wyrównania nieuzasadnionych różnic w poziomie i jakości konsumpcji pomiędzy poszczególnymi grupami i warstwami społecznymi oraz różnymi częściami kraju.

ROZDZIAŁ 2.

Konsumcja dóbr materialnych.

Art. 55. 1. Stworzone zostaną warunki do

A. Podstawowych artykułów żywnościowych na głowę ludności rocznie:

	1947	1948	1949
Przetworów zbożowych . . . . . kg	159	161	164
Strączkowych . . . . . „	1	2	3
Ziemniaków . . . . . „	240	220	200
Warzyw i owoców . . . . . „	59	85	113
Cukru . . . . . „	12	15	18
Mięsa, ryb i jaj . . . . . „	22	33	42
Tłuszczów . . . . . „	6	8	10
Mleka l	111	131	154
Soli . . . . . kg	8,9	8,9	8,9

osiągnięcia w r. 1948 w większości artykułów konsumowanych poziomu przedwojennego.

2. Dążyć się będzie do stałego podnoszenia jakości artykułów konsumowanych.

3. Dążyć się będzie do poprawy struktury wyżywienia dla zapewnienia w codziennym odżywianiu niezbędnych ilości odpowiedniego rodzaju środków odżywczych, koniecznych dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju organizmu ludzkiego.

4. Zaopatrzenie reglamentowane ludności będzie stopniowo znoszone w miarę dostatecznej podaży dóbr nim objętych.

System reglamentowanego zaopatrzenia będzie utrzymany w uzasadnionych przypadkach celem rozszerzenia konsumpcji pewnych dóbr.

Art. 56. Stworzone zostaną warunki w zakresie produkcji, obrotu towarowego i rozdziału oraz transportu, umożliwiające konsumpcję:

B. Podstawowych artykułów przemysłowych na głowę ludności rocznie:

		1947	1948	1949
Tkanin bawełnianych	m	8,8	10,8	12,8
„ wełnianych	„	1,2	1,6	2,0
„ jedwabnych	„	0,6	0,7	0,7
„ lnianych	„	0,4	0,5	0,6
Wyrobów dzianych	szt.	1,2	1,9	2,9
Skóry twardej	kg	0,4	0,4	0,6
Skóry miękkiej	dm ²	8	15	15
Artykułów gospodarstwa domowego (na zespoły mieszkalne):				
mebli	szt.	0,2	0,2	0,2
naczyń stołowych i kuchennych	kg	1,8	2,6	2,9
naczyń emaliowanych	„	0,8	0,9	0,9
Papieru	kg	8,2	9,4	10,1
Węgla opalowego	„	349	365	393
Zapałek	pud.	28	29	30
Papierosów	szt.	517	649	736
Środków do prania	kg	1,6	1,6	2,7

C. Podstawowych artykułów zaopatrzenia kobiet w ciąży, matek karmiących, niemowląt i dzieci w wieku przedszkolnym:

		1947	1948	1949
Mleka (w ramach ogólnych ilości wynikających z ust. A)	mil. l	800	816	823
Odżywek witaminowych	tys. ton	31,4	33,0	33,3
Wyprawek dla niemowląt	tys. kompl.	525	570	575
Mydła (w ramach ogólnych ilości wynikających z ust. B) „środki do prania“)	tys. ton	1,6	1,7	1,7
Wybranych artykułów sprzętu pierwszej potrzeby dla niemowląt	tys. kompl.	230	230	230

R O Z D Z I A Ł 3.

Zdrowie i opieka społeczna.

Art. 57. W zakresie zdrowia i opieki społecznej głównym zadaniem w okresie Planu będzie walka z chorobami społecznymi, stworzenie właściwych warunków dla zwiększenia przyrostu naturalnego oraz produktywizacja osób korzystających z opieki społecznej.

Art. 58. 1. Wzrost realnych płac oraz odpowiednia polityka ubezpieczeń i opieki społecznej zapewnią stopniową poprawę warunków zakładania rodzin oraz wychowania dzieci.

2. Jednocześnie dla realizacji celu, wskazanego w ust. 1, zostaną w okresie Planu wykonane następujące zadania:

a) rozszerzenie opieki lekarskiej nad kobietą ciężarną i matką karmiącą oraz niemow-

lętami zapewni w poradniach około 4,5 miliona badań lekarskich rocznie, a w domach porodowych pomieszczenie dla 8 tysięcy matek rocznie;

- b) kuchnie mleczne będą wydawać do 60 milionów porcji mleka i odżywek rocznie;
- c) zapewni się dostawę artykułów potrzebnych do zaopatrzenia niemowląt i dzieci (art. 56 ust. C);
- d) zapewni się opiekę dzieciom matek pracujących w godzinach ich pracy;
- e) sieć świetlic zapewni miejsca dla 160 tysięcy dzieci, a ogrody jordanowskie dla 25 tysięcy dzieci;
- f) zapewni się organizację kolonii i półkolonii oraz dziecińców dla 1,4 miliona dzieci i młodzieży;

3. Opiekę zamkniętą zapewni się przede wszystkim sierotom i półsierotom z okresu wojny.

4. Zakłady zamknięte opieki nad dzieckiem w r. 1949 pomieszczą do 85 tysięcy dzieci.

Art. 59. 1. W stosunku do osób korzystających z opieki społecznej, w szczególności do inwalidów, zastosowany będzie program stopniowego wciągnięcia tych osób do procesów produkcyjnych.

2. W r. 1949 ilość warsztatów szkoleniowych doprowadzona zostanie do 500, co umożliwi przeszkolenie do 8 tys. osób rocznie w samych warsztatach.

3. Warsztaty przemysłowe i ośrodki rolne będą prowadzone nie tylko dla celów szkolenia, ale również jako zarobkowe placówki wytwórcze, zatrudniające osoby korzystające z opieki społecznej.

Art. 60. Dla rozszerzenia zasięgu opieki zapobiegawczo-leczniczej i podniesienia jej wydajności nastąpi:

- a) zwiększenie w r. 1949 przelotności szpitali do 1,6 miliona chorych rocznie;
- b) zwiększenie w r. 1949 ilości usług w poradniach ogólnych do 10 milionów porad rocznie.

Art. 61. Dla stworzenia podstaw skutecznej walki z chorobami społecznymi nastąpi rozbudowa potrzebnych urządzeń, a w szczególności wzrośnie w r. 1949:

- a) ilość świadczeń usług w poradniach przeciugruźliczych do 8 milionów porad i zabiegów rocznie;
- b) przelotność roczna sanatoriów przeciugruźliczych do 50 tys. chorych rocznie;
- c) ilość świadczeń w poradniach przeciwenerycznych do 5,8 miliona porad i zabiegów rocznie.

- a) powszechne szkoły podstawowe . . tys. 23
w tym na Ziemiach Odzyskanych „ 6,8
- b) dzieci w szkołach powszechnych .. mil. 3,8

Art. 65. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące oraz zawodowe typu zasadniczego zapewni

- a) ze szkół średnich ogólnokształcących tys.
- b) ze szkół zawodowych typu zasadniczego . . . . . „

Art. 66. 1. Celem możliwie najszybszego i najlepszego zaspokojenia potrzeb wszystkich gałęzi gospodarstwa narodowego szkolenie zawo-

Art. 62. 1. W zakresie ubezpieczeń społecznych nastąpi racjonalizacja świadczeń i rozszerzenie zasięgu osobowego ze szczególnym uwzględnieniem ubezpieczenia rodzinnego i na wypadek macierzyństwa.

2. Wartość świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych wzrastać będzie równoległe z wzrostem ogólnego funduszu płac.

3. Wysokość zaopatrzeń emerytalnych oraz rent ubezpieczeń społecznych winna wzrosnąć do poziomu odpowiadającego właściwemu stosunkowi pomiędzy zaopatrzeniami emerytalnymi lub rentami i płacami grup pracujących.

R O Z D Z I A Ł 4.

Oświata i nauka.

Art. 63. Stworzone zostaną warunki zapewniające realizację pierwszego etapu zamierzonej reformy szkolnictwa i wychowania.

Art. 64. 1. W zakresie kształcenia w szkołach powszechnych zostaną stworzone warunki do:

- a) pomieszczenia w r. 1949 wszystkich dzieci w wieku szkolnym w szkołach podstawowych zorganizowanych i urzędzonych w sposób zapewniający skuteczność nauczania;
- b) zapewnienia większości dzieci po ukończeniu 5 klas dostępu do szkół zbiorczych pełnozorganizowanych (siedmioletnich);
- c) stopniowego wprowadzenia szkoły 8-letniej — w miarę rozporządzania odpowiednią ilością izb i nauczycieli.

2. W końcowym roku Planu osiągnięte zostaną następujące wyniki:

dopływ do pracy bądź do specjalnych studiów następujących ilości wychowanków:

	1947	1948	1949
a)	16,0	17,5	19,5
b)	30,8	36,8	47,5

dowe w okresie Planu oprze się na:

- a) kształceniu w 2 — 3-letnich szkołach za-

wodowych doksztalających, organizowanych częściowo przy warsztatach pracy;

b) kształceniu na kursach doksztalających, prowadzonych przede wszystkim przy

warsztatach pracy lub przez zakłady kształcenia zawodowego;

c) masowym przyuczaniu przy warsztatach pracy.

2. Stworzone zostaną warunki pozwalające wyszkolić zawodowo następujące ilości:

	1947	1948	1949
a) w szkołach i na kursach przemysłowych i rzemieślniczych:			
uczniów . . . . . tys.	250,0	277,0	296,0
w tym absolwentów . . . . . ”	54,5	57,5	52,0
b) w szkołach i na kursach rolniczych uczniów . . . . . ”	30,0	70,0	110,0
w tym absolwentów . . . . . ”	19,0	45,0	63,0
c) w szkołach i na kursach handlowo - administracyjno - spółdzielczo - gospodarczo - usługowych:			
uczniów . . . . . ”	22,7	24,0	25,0
w tym absolwentów . . . . . ”	16,0	19,0	20,0

Art. 67. 1. Dla osiągnięcia najlepszych wyników i oszczędności w wydatkach dążyć się będzie — odpowiednio do możliwości skupienia sił naukowych oraz rozporządzalnych pomieszczeń i pomocy naukowych — do specjalizacji

poszczególnych szkół wyższych i akademickich oraz do koncentracji badań naukowych w określonych zakładach.

2. Zostaną stworzone warunki umożliwiające studia oraz ich ukończenie:

	1947		1948		1949	
	stud.	w tym absolw.	stud.	w tym absolw.	stud.	w tym absolw.
a) studia wyższe . . . . . tys.	8,5	0,7	12,0	2,5	15,0	3,5
b) studia akademickie . . . . . ”	68,0	3,5	72,0	4,3	74,0	7,0

Art. 68. 1. Wszelka działalność naukowa będzie organizowana i popierana niezależnie od stopnia jej praktycznej użyteczności, z zapewnieniem jednak szczególnej opieki nad badaniami naukowymi, nastawionymi na osiągnięcie szybkich praktycznych wyników dla postępu wiedzy, kultury i techniki.

2. Celem uzyskania najlepszych wyników zapewni się wszelkim badaniom i pracom naukowym pełną koordynację i jednolitość planowania.

DZIAŁ VI.

Zadania główne Planu w zakresie gospodarki materiałowej.

Art. 69. 1. Gospodarka materiałowa obejmować będzie w zasadzie surowce, półfabrykaty, materiały pomocnicze do produkcji, środki produkcji i ważniejsze artykuły powszechnego spożycia, a przede wszystkim materiały deficytowe, to jest wymagające szczególnej oszczędności w gospodarowaniu.

2. Zapotrzebowania materiałowe ustalane będą na podstawie norm zużycia i zapasów.

3. Rozdział artykułów objętych bilansami materiałowymi, a przede wszystkim artykułów deficytowych, zaspokajając będzie potrzeby gospodarki publicznej, spółdzielczej i prywatnej, zgodnie z hierarchią potrzeb ustaloną w Planie. z uwzględnieniem zdolności produkcyjnej danego rodzaju gospodarki.

Art. 70. Odpowiednio do stopnia wykonania planu produkcji oraz przywozu dążyć się będzie do rozdziału artykułów, objętych gospodarką materiałową, na podstawie załączonych bilansów materiałowych: paliw, żelaza i stali, cynku i blachy cynkowej, drewna i materiałów budowlanych, surowców włókienniczych, tkanin, skór, papieru, surowców chemicznych, ziemio-plodów, mięsa i tłuszczów, cukru.

Art. 71. Stworzone zostaną warunki umożliwiające zestawione w załączniku zużycie na jednego mieszkańca towarów wymienionych w art. 70.

DZIAŁ VII.

Zadania główne Planu w zakresie zatrudnienia.

Art. 72. W wyniku wzrostu produkcji i inwestycji nastąpi wzrost zatrudnienia osiągający pełne wykorzystanie sił roboczych poza rolnictwem.

Art. 73. Przez odpowiednią politykę płac i ogólne warunki pracy oraz życia osiągnie się niezbędny napływ sił roboczych z rolnictwa i niektórych gałęzi usług do przemysłu, a w szczególności do górnictwa węglowego.

Art. 74. Dla robotników rolnych na Ziemiach Odzyskanych stworzone zostaną warunki pracy umożliwiające stałe zagospodarowanie i rozwój ośrodków kultury rolnej, jak również zagospodarowanie majątków przeznaczonych na akcję parcelacyjno - osadniczą.

Art. 75. W zakładach pracy stworzone zostaną warunki umożliwiające zastępowanie robotników wykwalifikowanych robotnikami przyuczonymi oraz zwiększanie udziału kobiecych sił roboczych w czynnościach zawodowych, wykonywanych dotychczas przez mężczyzn.

Art. 76. Oszczędne i racjonalne gospodaro-

wanie siłami roboczymi zostanie zapewnione przez:

- a) ustalanie norm zatrudnienia w zakładach pracy;
- b) usunięcie przerostów w działach pracy, nie związanych bezpośrednio z produkcją;
- c) likwidację w zakładach pracy tych działów pracy, których istnienie nie znajduje uzasadnienia gospodarczego bądź społecznego;
- d) ograniczenie zatrudnienia w usługach, a w szczególności w handlu, w granicach konieczności, wynikających z potrzeb obrotu i właściwej organizacji pracy.

Art. 77. Dążyć się będzie do przekształcenia struktury zatrudnienia ludności w wieku zdolnym do pracy (15 — 59 lat) dla osiągnięcia następującego stanu zatrudnienia :

O g ó ł e m	1947	1948	1949
W rolnictwie			
w całym kraju . . . . . mil.	7,3	7,2	7,1
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	1,2	1,3	1,4
P o z a rolnictw e m			
w całym kraju . . . . . „	4,3	4,7	5,2
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	1,0	1,2	1,4
W poszczególnych rodzajach gospodarki			
W gospodarce publicznej			
w całym kraju . . . . . mil.	2,7	2,9	3,1
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	0,8	0,9	1,0
W gospodarce spółdzielczej			
w całym kraju . . . . . mil.	0,4	0,5	0,7
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	0,2	0,3	0,4
W gospodarce prywatnej			
w całym kraju . . . . . mil.	8,5	8,5	8,5
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	1,2	1,3	1,4
W poszczególnych gałęziach gospodarki publicznej			
W rolnictwie i leśnictwie			
w całym kraju . . . . . mil.	0,38	0,37	0,35
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	0,15	0,15	0,14
W przemyśle i odbudowie			
w całym kraju . . . . . mil.	1,18	1,31	1,44
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	0,34	0,40	0,46
W komunikacji			
w całym kraju . . . . . mil.	0,51	0,53	0,54
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . . . „	0,19	0,20	0,21

	1947	1948	1949
W handlu i kredycie			
w całym kraju . . . . . mil.	0,03	0,04	0,05
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . „	0,01	0,01	0,01
W służbie publicznej			
w całym kraju . . . . . mil.	0,38	0,38	0,38
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . „	0,08	0,08	0,08
W oświacie, służbie zdrowia i ubezpieczeniach społecznych			
w całym kraju . . . . . mil.	0,25	0,27	0,30
w tym na Ziemiach Odzyskanych . . . „	0,06	0,07	0,09

DZIAŁ VIII.

Zadania główne Planu w zakresie obrotu towarowego z zagranicą.

Art. 78. 1. Obrót towarowy z zagranicą będzie kształtowany zgodnie z zadaniami wynikającymi z Planu.

2. Dążyć się będzie do:

- a) zwiększenia obrotu towarowego z zagranicą celem i w sposób zapewniający najwyższe osiągalne korzyści dla gospodarstwa narodowego;
- b) rozwoju eksportu celem stworzenia równowagi bilansu płatniczego, zabezpieczając jednak gospodarce artykuły produkcji krajowej, zgodnie z hierarchią potrzeb ustaloną w Planie (art. 70);
- c) uzyskania kredytów zagranicznych na import, a przede wszystkim na import surowców i żywności w początkowym okresie Planu, oraz na import artykułów inwestycyjnych w całym okresie Planu.

3. W obrocie towarowym z zagranicą zapewniony zostanie udział gospodarki publicznej, spółdzielczej i prywatnej.

Art. 79. 1. Eksport w początkowym okresie Planu będzie obejmować przede wszystkim węgiel.

Dążyć się będzie stale do znacznego rozszerzenia udziału w eksporcie innych artykułów obok węgla.

2. Dopuszczony będzie eksport deficytowych (art. 69 ust. 1) artykułów droższych celem zapewnienia importu artykułów tańszych, zaspokajających te same potrzeby konsumcyjne.

3. Dążyć się będzie do zabezpieczenia na przyszłość rynków zbytu dla przetworów przemysłu rolnego, artykułów hodowlanych, nasion

oraz wybranych przemysłowych artykułów konsumcyjnych.

Art. 80. 1. W początkowym okresie Planu utrzymany będzie import deficytowych (art. 69 ust. 1) artykułów żywnościowych, który w dalszym okresie ograniczony zostanie do pewnych ilości artykułów innych stref klimatycznych.

2. Import artykułów gotowych będzie stopniowo zmniejszany na rzecz rosnącego importu surowców i dóbr inwestycyjnych.

3. W okresie Planu następować będzie wzrost importu dóbr inwestycyjnych o długim procesie wytwórczym, których produkcja nie jest przewidziana w planie produkcyjnym, a których import okaże się konieczny dla wykonania Planu.

DZIAŁ IX.

Zadania główne Planu w zakresie gospodarki finansowej.

Art. 81. Polityka finansowa umożliwi planowane uruchomienie produkcji i inwestycji, harmonizując elementy finansowe z możliwościami materiałowymi.

Art. 82. 1. W r. 1947 zapewnione zostanie skoordynowane wykonanie budżetu, planu inwestycyjnego i rozdziału kredytów obrotowych.

2. Na r. 1948 sporządzony zostanie w oparciu o plany finansowo - gospodarcze poszczególnych działów gospodarstwa narodowego ogólny plan gospodarki finansowej, stanowiący integralną część Planu.

3. Dążyć się będzie do osiągnięcia następujących wyników w zakresie pokrycia wydatków w gospodarce finansowej:

	1947	1948	1949
a) przychody budżetowe . . . . . mild. zł	173,8	177,5	220,0
b) sprzedaż majątku państwowego „ „	8,0	8,0	8,0
c) kredyty wewnętrzne . . . . . „ „	61,0	74,8	96,8

Art. 83. 1. Wyeliminowane będzie niebezpieczeństwo inflacji przez maksymalny wysiłek aparatu gospodarczego, a w szczególności aparatu skarbowego, oraz przez mobilizację niezbędnych środków finansowych.

2. Przeprowadzona zostanie stabilizacja kursu złotego w stosunku do walut zagranicznych.

Art. 84. 1. Równowaga budżetowa Państwa będzie utrzymana w całym okresie Planu.

2. W zakresie budżetów publicznych, poza budżetem Państwa, a w szczególności budżetów samorządowych, podjęte będą wysiłki do stopniowego równoważenia wpływów i wydatków oraz nastąpi włączenie gospodarki finansowej samorządów do ogólnego planu gospodarki finansowej.

B. Dochodu narodowego w cenach z r. 1937 . . . . . mild. zł	1947	1948	1949
a) rolnictwo, rybołówstwo, lasy . . . . . „ „	3,7	4,7	5,2
b) przemysł, rzemiosło . . . . . „ „	5,0	6,9	8,5
c) usługi . . . . . „ „	3,8	4,9	6,4

C. Dochodu narodowego na głowę ludności w cenach z r. 1937 . . . zł	1947	1948	1949
	547	717	860

Art. 86. 1. Podział dochodu narodowego dokonywany będzie według kryteriów:

- dających pierwszeństwo pracy przed innymi czynnikami produkcji;
- zapewniających równomierny udział społeczeństwa w korzyściach płynących z odbudowy gospodarczej kraju, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu stopy życia pracowników fizycznych i umysłowych;
- uniemożliwiających nadmierne zyski.

2. Realny dochód szerokich warstw pracujących zostanie podniesiony przez odpowiednią politykę płac i cen.

Art. 87. Dążyć się będzie do usunięcia rażących dysproporcji w podziale dochodu narodowego przez zmiany struktury gospodarczej i politykę podatkową oraz przez normalizację stosunków w zakresie obrotów wewnętrznych.

Art. 88. 1. Dążyć się będzie do co najmniej proporcjonalnego wzrostu ogólnego funduszu płac w stosunku do wzrostu konsumowanej części dochodu narodowego.

3. W zakresie organizacji finansowania inwestycji, produkcji i obrotu nastąpi ustalenie form działania aparatu kredytowego, zapewniające możliwie najwyższą sprawność techniczną.

DZIAŁ X.

Zadania główne Planu w zakresie wzrostu i podziału dochodu narodowego.

Art. 85. 1. Ogólna wartość całej produkcji dóbr i usług w gospodarstwie narodowym będzie stopniowo wzrastać.

2. Dążyć się będzie w zakresie dochodu narodowego brutto do osiągnięcia:

A. W roku 1949 dochodu narodowego o około 13% wyższego w stosunku do r. 1938.

2. Stworzone zostaną warunki do:

- stosowania we wszystkich gałęziach pracy uzasadnionych gospodarczo systemów płacy, powodujących wzrost wydajności pracy, przy jednoczesnym obniżaniu kosztów własnych;
- przestrzegania zasady jednakowego wynagradzania za analogiczną pracę, wykonywaną w podobnych warunkach, a tym samym usunięcia w płacach rozpiętości, nieuzasadnionych gospodarczo, a krzywdzących społecznie;
- wprowadzenia mierników wynagrodzeń za pracę dla różnych zawodów w oparciu o wymagane kwalifikacje, konieczny wysiłek, warunki, w jakich praca jest wykonywana, oraz zakres odpowiedzialności;
- wykorzystania polityki płac dla urzeczywistnienia specjalnych założeń polityki zatrudnienia;
- zastąpienia płacą gotówkową systemu częściowego wynagradzania za pracę świadczeniami w naturze tam, gdzie jest on dotychczas stosowany;

f) powszechnego i jednolitego stosowania zasadniczych świadczeń socjalnych (art. 62).

3. Dążyć się będzie do stworzenia jak najlepszych warunków pracy drogą zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, do rozbudowy wczasów oraz do szerokiego udostępnienia usług kulturalnych.

Art. 89. 1. a) Stopniowo usuwany będzie system cen podwójnych.

b) Ceny różniczkowe na ten sam artykuł będą ustalane w tych przypadkach, gdy zróżnicowanie cen dla różnych kategorii odbiorców konieczne jest dla realizacji specjalnych postulatów polityki społeczno - gospodarczej.

W szczególności stosowane mogą być ceny różniczkowe w przypadkach:

- 1) gdy ten sam artykuł może służyć do zaspokajania potrzeb różnych rzedów,
- 2) potrzeby zapewnienia szerokim warstwom oraz dla odbudowy biologicznej narodu pewnego minimum artykułów powszechniej konsumpcji po cenach ulgowych,
- 3) konieczności stosowania z motywów socjalnych zwolnień od opłat konsumcyjnych niektórych artykułów powszechnego użytku.

2. a) System cen artykułów rolnych stworzy podstawy dla rentowności gospodarki wiejskiej;

b) dążyć się będzie do stworzenia korzystniejszego aniżeli w latach przedwojennych stosunku cen artykułów rolnych do cen handlowych artykułów przemysłowych nabywanych przez rolników;

c) dążyć się będzie do stosunkowo korzystniejszych dla rolników, wśród innych artykułów rolniczych, cen roślin przemysłowych i artykułów hodowlanych ze szczególną preferencją cen mleka, płaconych producentom rolnym.

3. a) System cen artykułów przemysłowych produkowanych w gospodarce państwowej, w związku z planowanym poziomem kosztów produkcji, zapewni rentowność przemysłowi państwowemu jako całości i umożliwi udział w finansowaniu planu inwestycyjnego;

b) poza przypadkami cen różniczkowych — dążyć się będzie do wyznaczania cen w gospodarce publicznej na poziomie zapewniającym pokrycie kosztów produkcji i zrównoważenie podaży z popytem;

c) odchylenia od zasad wskazanych w pkt

b) mogą być stosowane:

- 1) o ile cele społeczno-gospodarcze szczególnej wagi nakazują ustalenie ceny poniżej kosztów produkcji,
- 2) o ile system kontroli cen zapewni — przy danym stanie podaży i popytu oraz organizacji aparatu — realne utrzymanie wyznaczonej ceny.

D Z I A Ł X I.

Postanowienia szczegółowe dotyczące działalności w ramach gospodarki publicznej, spółdzielczej i prywatnej.

ROZDZIAŁ 1.

Gospodarka publiczna.

Art. 90. 1. Przepisy rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na podstawie obowiązujących ustaw w celu wykonania Planu, stanowią normy działalności w gospodarce planowej.

2. Plany gospodarki publicznej przewidywać będą zaspokojenie potrzeb gospodarki: publicznej, spółdzielczej i prywatnej według hierarchii potrzeb ustalonej w Planie.

ROZDZIAŁ 2.

Gospodarka spółdzielcza.

Art. 91. Działalność w ramach gospodarki spółdzielczej rozwija się na podstawie własnego jej planu sporządzonego i wykonywanego w ramach obowiązujących przepisów.

Art. 92. 1. Gospodarka spółdzielcza stanie się głównym i decydującym czynnikiem w zakresie wymiany między wsią a miastem.

W r. 1949 gospodarka spółdzielcza dysponować będzie w dziedzinie obsługi wsi siecią punktów handlowych około 13.500, z których około 3.000 będzie się mieścić na terenie osiedli miejskich.

2. Gospodarka spółdzielcza stanie się ważnym czynnikiem w zakresie zaopatrzenia ludności miejskiej w dobra konsumcyjne.

W r. 1949 gospodarka spółdzielcza dysponować będzie siecią około 11.500 sklepów, obsługujących wyłącznie miasta.

Nastąpi rozbudowa sieci sklepów branżowych i organizowane będą domy towarowe.

3. Gospodarka spółdzielcza współdziałać będzie w zaopatrzeniu i zbycie wytworów warsztatów rzemieślniczych i chałupniczych oraz rozwinięciem inicjatywę w kierunku organizacji drobnej wytwórczości.

W poszczególnych gałęziach produkcji dóbr i usług, a przede wszystkim w przemyśle budowlanym, organizowane będą spółdzielnie pracy.

4. Gospodarka spółdzielcza stanie się ważnym czynnikiem w budownictwie i organizowaniu użytkowania mieszkań.

5. Gospodarka spółdzielcza rozszerzy się na inne rodzaje działalności, poza dotychczas prowadzoną, w zakresie zaspokajania potrzeb gospodarczych i społecznych szerokich warstw ludności.

Art. 93. 1. Gospodarka spółdzielcza, obejmując gałęzie przemysłu podlegające przekazaniu jej na podstawie ustawy z dnia 3. I. 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17), wykona plan przewidziany dla tych gałęzi niniejszą ustawą.

2. Gospodarka spółdzielcza spełni zadania w zakresie obsługi indywidualnych gospodarstw rolnych, przypadające jej w dziedzinie produkcji i przetwórstwa w wyniku wykonania reformy rolnej.

Art. 94. 1. Finansowanie działalności spółdzielni będzie oparte w zasadzie o ich środki własne oraz o krótkoterminowe kredyty bankowe, przyznawane w ramach hierarchii potrzeb ustalonej w Planie.

2. Spółdzielnie podejmować będą inwestycje w znacznej części ze środków własnych, a ponadto korzystać będą z kredytów średnio- i długoterminowych zgodnie z hierarchią potrzeb ustaloną w Planie.

Art. 95. Gospodarka spółdzielcza dążyć będzie do rozbudowy na Ziemiach Odzyskanych, celem doprowadzenia stanu sieci i organizacji aparatu do analogicznego udziału w gospodarstwie narodowym, jak w reszcie kraju.

R O Z D Z I A Ł 3.

Gospodarka prywatna.

Art. 96. 1. Gospodarka prywatna rozwijać się będzie w ramach obowiązującego ustawodawstwa, w szczególności według założeń i na podstawie warunków ustalonych w niniejszej ustawie i wydanych na jej podstawie rozporządzeń i zarządzeń.

2. Ogólna stabilizacja warunków gospodarczych oraz wykonanie ustawy z dnia 3. I. 1946 r. o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu inicjatywy prywatnej w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 18) i art. 4 ustawy z dn. 3. I. 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz.

U. R. P. Nr 3, poz. 17), a także dekretu z dnia 6. XII. 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 389) — zapewnią warunki rozwoju przedsiębiorczości prywatnej i wykorzystanie jej doświadczeń produkcyjnych i organizacyjnych.

3. Gospodarka rolna oparta będzie na silnych, zdrowych i zdolnych do wydatnej produkcji gospodarstwach zgodnie z zasadami ustalonymi dekretemi z dnia 6. IX. 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) i z dnia 6. IX. 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 279).

Art. 97. Stworzone zostaną warunki zapewniające szczególną opiekę i pomoc Państwa:

- a) w tych dziedzinach gospodarki, które zorganizowane w postaci drobnych przedsiębiorstw dają najlepsze wyniki gospodarcze dzięki elastycznemu i bezpośredniemu udziałowi prywatnego właściciela w działalności gospodarczej, a w szczególności przemysłowej wytwórczości precyzyjnej;
- b) prywatnej wytwórczości uzupełniającej i pomocniczej dla przemysłu państwowego;
- c) pionierskiej działalności w nowych działach produkcji;
- d) działalności prywatnej w zakresie budownictwa mieszkaniowego;
- e) eksportowej działalności przedsiębiorców prywatnych;
- f) działalności przedsiębiorców prywatnych na Ziemiach Odzyskanych.

Art. 98. 1. Finansowanie działalności przedsiębiorców prywatnych będzie przede wszystkim oparte o ich środki własne oraz o krótkoterminowe kredyty bankowe, przyznawane w ramach hierarchii potrzeb ustalonej w Planie.

2. Przedsiębiorcy prywatni będą mogli korzystać z kredytów średnio- i długoterminowych według hierarchii potrzeb ustalonej w Planie, w zasadzie jednakże pod warunkiem odpowiedniego wkładu własnych środków pieniężnych w daną inwestycję.

Art. 99. Stworzone zostaną warunki dla osiągnięcia przez rzemiosło w r. 1949 produkcji dóbr i usług na głowę ludności co najmniej na poziomie przedwojennym drogą:

- a) skierowania młodzieży, w szczególności młodzieży wiejskiej, do rzemiosła;
- b) nowoczesnego szkolenia kadr rzemieślniczych;
- c) wytwarzania potrzebnych dla rzemiosła maszyn i narzędzi oraz importu tych maszyn i niezbędnych surowców z zagranicy.

D Z I A Ł XII.

Postańowienia końcowe.

Art. 100. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i zainteresowanym ministrom.

Art. 101. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Wiceprezes Rady Ministrów:

Antoni Korzycki

Minister:

Wincenty Rzymowski

Minister:

Wincenty Baranowski

w/z Minister Obrony Narodowej:

Marian Spychalski

Minister Spraw Zagranicznych:

Zygmunt Modzelewski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:

Leon Chajn

Minister Oświaty:

Stanisław Skrzyszewski

Minister Przemysłu i Handlu:

Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Jan Dąb-Kocioł

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

Kazimierz Rusinek

w/z Minister Kultury i Sztuki:

Leon Kruczkowski

Minister Żeglugi:

Adam Rapacki

Minister Leśnictwa:

Bolesław Podedworny

Minister Komunikacji:

Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów:

Józef Putek

w/z Minister Zdrowia:

Jerzy Sztachelski

Minister Odbudowy:

Michał Kaczorowski

w/z Minister Aprowizacji:

Kazimierz Sokółowski

Załącznik do art. 70 ustawy o Planie Odbudowy
Gospodarczej (poz. 285).

Bilanse materiałowe

Węgiel kamienny i brykiety	1947	1948	1949
Wydobycie i produkcja . . . . . tys. ton	58.200	68.200	78.300
Zużycie razem . . . . . " "	41.200	45.000	48.600
zużycie techniczne kopalń . . . . . " "	6.300	7.700	8.800
przemysł . . . . . " "	20.300	21.500	22.700
komunikacja . . . . . " "	6.500	7.200	7.900
opał . . . . . " "	8.100	8.600	9.200
Wywóz . . . . . " "	17.000	23.200	29.700
Produkty naftowe i paliwa płynne			
Przychód razem . . . . . tys. ton	574	630	714
pozostałość z poprzedniego roku . . . . . " "	178	64	18
produkcja z ropy krajowej . . . . . " "	117	140	176
produkcja z ropy importowanej . . . . . " "	111	175	184
benzol, gazolina i inne . . . . . " "	35	74	122
import produktów gotowych . . . . . " "	133	177	214
Zużycie razem . . . . . " "	510	612	714
cele drogowe . . . . . " "	217	261	304
cele przemysłowe . . . . . " "	75	90	105
cele rolnicze . . . . . " "	123	148	173
cele konsumpcyjne . . . . . " "	35	41	48
rezerwa manipulacyjna . . . . . " "	60	72	84
Pozostałość na koniec roku . . . . . " "	64	18	—
R u d a ż e l a z n a — w wadze Fe			
Wydobycie . . . . . tys. ton	200	233	283
Zużycie . . . . . " "	950	1.097	1.220
Niedobór . . . . . " "	750	864	937
S u r ó w k a			
Produkcja . . . . . tys. ton	960	1.100	1.225
Remanenty . . . . . " "	40	—	—
Zużycie . . . . . " "	914	1.100	1.225
przemysł hutniczy . . . . . " "	834	1.018	1.135
inne przemysły . . . . . " "	80	82	90
Nadwyżka . . . . . " "	86	—	—
S t a l s u r o w a			
Produkcja . . . . . tys. ton	1.456	1.783	2.033
wlewki . . . . . " "	1.423	1.750	2.000
odlewy stalowe . . . . . " "	33	33	33
Zużycie wlewków . . . . . " "	1.300	1.536	1.745
Nadwyżka stali (wlewków) . . . . . " "	93	214	255
W y r o b y w a l c o w a n e			
Produkcja . . . . . tys. ton	1.000	1.125	1.300
Zużycie razem . . . . . " "	1.040	1.295	1.550
inwestycje i remonty . . . . . " "	590	730	925
przetwórstwo . . . . . " "	450	565	625
W y w ó z . . . . . " "	50	30	30
Niedobór . . . . . " "	90	200	280

	1947	1948	1949
Cynk z produkcji pierwotnej			
Produkcja . . . . . tys. ton	80,0	90,0	110,0
Zużycie razem . . . . . " "	62,0	71,0	87,0
do produkcji blachy . . . . . " "	34,0	40,3 ^o	52,6
do produkcji cynku rafinowa- nego . . . . . " "	8,2	9,4	11,0
cynk do celów innych . . . . . " "	20,4	21,3	23,4
W y w ó z . . . . . " "	17,4	19,0	23,0
Blacha cynkowa			
Produkcja . . . . . tys. ton	32,6	38,5	50,5
Zużycie razem . . . . . " "	20,6	22,5	28,5
na inwestycje i remonty . . . . . " "	14,6	15,5	19,5
na przetwórstwo . . . . . " "	6,0	7,0	9,0
W y w ó z . . . . . " "	12,0	16,0	22,0
Drewno (grubizna)			
Produkcja . . . . . mil. m ³	11,0	11,0	11,0
Zużycie razem . . . . . " "	11,1	13,0	15,0
na inwestycje i remonty . . . . . " "	4,4	5,4	6,5
na przetwórstwo i eksploatację . . . . . " "	3,7	4,4	5,3
na opał . . . . . " "	3,0	3,2	3,2
Niedobór . . . . . " "	0,1	2,0	4,0
Cement			
Produkcja . . . . . mil. ton	1,5	1,7	2,0
Zużycie . . . . . " "	1,2	1,5	1,8
W y w ó z . . . . . " "	0,3	0,2	0,2
Szkło tafLOWE			
Produkcja . . . . . mil. m ²	11,0	12,4	12,4
Zużycie . . . . . " "	8,0	7,5	7,2
W y w ó z . . . . . " "	3,0	4,9	5,2
Bawełna			
Zużycie . . . . . tys. ton	85	92	115
Przywóz . . . . . " "	85	92	115
Woolna prana			
Produkcja . . . . . tys. ton	0,6	0,7	0,9
Zużycie . . . . . " "	15,0	20,0	26,0
Przywóz . . . . . " "	14,4	19,3	25,1
Tkaniny bawełniane			
Produkcja . . . . . mil. m	270,0	330,0	400,0
Zużycie . . . . . " "	220,0	270,0	320,0
W y w ó z . . . . . " "	50,0	60,0	80,0
Tkaniny wełniane			
Produkcja . . . . . mil. m	32,0	45,0	60,0
Zużycie . . . . . " "	28,0	38,0	48,0
W y w ó z . . . . . " "	4,0	7,0	12,0
Tkaniny lYkowe			
Produkcja . . . . . mil. m	52,0	60,0	74,0
Zużycie . . . . . " "	28,0	30,0	36,0
W y w ó z . . . . . " "	24,0	30,0	38,0

	1947	1948	1949
T k a n i n y j e d w a b n e			
Produkcja . . . . . mil. m	16,0	18,0	20,0
Zużycie . . . . . " "	14,3	15,5	17,0
Wywóz . . . . . " "	1,7	2,5	3,0
S k ó r y s u r o w e — w w a d z e s k ó r s o l o n y c h			
Produkcja . . . . . tys. ton	10,0	11,0	12,0
Zużycie razem . . . . . " "	36,4	42,7	50,0
do produkcji skór twardych . . . . . " "	20,0	21,0	30,0
" " " miękkih . . . . . " "	11,0	19,4	20,0
„odtworzenia zapasu w przero- bie . . . . . " "	5,4	2,3	—
Niedobór . . . . . " "	26,4	31,7	38,0
S k ó r y t w a r d e			
Produkcja . . . . . tys. ton	9,2	9,6	14,0
Zużycie . . . . . " "	10,7	9,7	14,0
Przywóz (skóra podeszwowa) . . . . . " "	1,5	—	—
S k ó r y m i ę k k i e			
Produkcja . . . . . tys. m ²	1.838	3.460	3.460
Zużycie . . . . . " "	1.838	3.460	3.460
P a p i e r			
Produkcja . . . . . tys. ton	200	230	250
Zużycie . . . . . " "	191	219	236
Wywóz . . . . . " "	9	11	14
K w a s s i a r k o w y			
Produkcja . . . . . tys. ton	176	246	276
Zużycie . . . . . " "	176	246	276
K a r b i d			
Produkcja . . . . . tys. ton	130	164	200
Zużycie . . . . . " "	130	164	200
K a u c z u k			
a) naturalny			
Zużycie . . . . . tys. ton	1,0	1,3	1,4
Przywóz . . . . . " "	1,0	1,3	1,4
b) syntetyczny			
Zużycie . . . . . " "	4,0	4,9	5,3
Przywóz . . . . . " "	4,0	4,9	5,3
c) z regeneracji			
Zbiór w ilości potrzebnej dla zuży- cia . . . . . " "	0,9	2,0	2,2
P s z e n i c a, ż y t o, j ę c z m i e ń			
Zbiór ogółem . . . . . tys. ton	1946,7	1947,8	1948,9
Zużycie . . . . . " "	4.903,2	6.087,0	7.322,6
Niedobór . . . . . " "	848,0	156,0	—
Nadwyżka . . . . . " "	—	—	155,0
Z i e m n i a k i			
Zbiór ogółem . . . . . tys. ton	18.709	23.000 ¹	27.140
Zużycie . . . . . " "	18.709	22.916	27.051
Nadwyżka . . . . . " "	—	84	89

	1946/7	1947/8	1948/9
Mięso różne ogółem			
Produkcja . . . . . tys. ton	230,9	445,4	666,3
Zużycie . . . . . „ „	282,0	440,8	583,8
Niedobór . . . . . „ „	51,1	—	—
Nadwyżka . . . . . „ „	—	4,6	82,5
Tłuszcze zwierzęce i roślinne			
Produkcja . . . . . tys. ton	85,2	111,9	170,7
Zużycie . . . . . „ „	143,6	185,7	198,5
Niedobór . . . . . „ „	58,4	73,8	27,8
Cukier			
Produkcja . . . . . tys. ton	375	442	520
Zużycie . . . . . „ „	275	342	420
Nadwyżka . . . . . „ „	100	100	100

Załącznik do art. 71 ustawy o Planie Odbudowy
Gospodarczej (poz. 285).

Zużycie towarów na jednego mieszkańca rocznie	1947	1948	1949
Węgiel kamienny . . . . . kg	1.776	1.931	2.077
Produkty naftowe i paliwa płyn- ne . . . . . „	21,9	26,2	30,5
Ruda żelazna — w wadze Fe . . . „	40,9	47,0	52,1
Surówka . . . . . „	39,3	47,2	52,3
Stal surowa . . . . . „	58,7	67,3	75,9
Wyroby walcowane . . . . . „	44,8	55,9	66,2
Cynk z produkcji pierwotnej . . . „	2,6	3,0	3,7
Blacha cynkowa . . . . . „	0,8	0,9	1,2
Drewno (grubizna) . . . . . m ³	0,47	0,55	0,64
Cement . . . . . kg	51,7	64,3	76,9
Szkło tafłowe . . . . . m ²	0,34	0,32	0,31
Bawełna . . . . . kg	3,6	3,9	4,9
Wełna prana . . . . . „	0,6	0,8	1,1
Tkaniny bawełniane . . . . . m	9,4	11,5	13,6
Tkaniny wełniane . . . . . „	1,2	1,6	2,0
Tkaniny łykowe . . . . . „	1,2	1,3	1,5
Tkaniny jedwabne . . . . . „	0,62	0,67	0,73
Skóry surowe . . . . . kg	1,5	1,8	2,1
Skóry twarde . . . . . „	0,45	0,41	0,59
Skóry miękkie . . . . . m ²	0,08	0,14	0,14
Papier . . . . . kg	8,2	9,4	10,1
Kwas siarkowy . . . . . „	7,5	10,6	11,7
Karbid . . . . . „	5,6	7,0	8,5
Kauczuk . . . . . „	0,25	0,34	0,38
Pszenica, żyto, jęczmień . . . . . „	211,3	261,2	312,9
Ziemiaki . . . . . „	806,4	983,5	1.156,0
Mięso różne ogółem . . . . . „	12,2	18,9	24,9
Tłuszcze zwierzęce i roślinne . . . „	6,2	7,9	8,5
Cukier . . . . . „	11,8	14,6	17,9